

LUPOAICA DE PE CAPITOLIU ÎN LUMINA PREZENTULUI TEHNOLOGIC

Lupa Capitolina in the light of technological present

Cerc. George Liviu Teleoacă
Facultatea de Medicină Sibiu

În prezent, datorită nebănuitelor progrese înregistrate de tehnologia informației, putem contempla cu ușurință orice lucrare de artă universală folosind calculatorul personal sau, după caz, chiar telefonul mobil cu ecran. Realizate profesionist cu aparatură performantă, imaginile color oferă numeroase detalii, la care nici specialiștii din deceniile anterioare nu au avut acces.

S-a creat astfel universul virtual al artei plastice, în care contemplația conduce involuntar la conexiuni menite a ne apropia tot mai mult de mesajul original gândit de artistul creator. Poate că prima care beneficiază de acest privilegiu este faimoasa Lupoaică de pe Capitoliu, cu multe zeci de replici răspândite în toată lumea.

În perioada de început a existenței sale, încheiată în jurul anului 480 î.Hr., când a fost turnată în bronz, se pare că Lupoaică nu era corelată cu legenda gemenilor abandonati pe malul Tibrului, de vreme ce păstorul Faustulus, salvatorul lor, va fi inclus în scenă doar pe monede, abia după alți 340 de ani.

Lipsa păstorului, dar mai ales ținuta majestoasă a Lupei Capitoline, total atipică pentru hrănirea cu lapte a sugarilor, sugerează un anume mesaj simbolic, ce poate fi asociat cu mesajul imaginii, în care faraonul Tutmes al III-lea, ca ființă matură, se hrănește cu înțelepciune zeiască la sânul zeiței Isis, redată sub forma unui arbore sacru.

Chiar dacă pictura a fost realizată în Egiptul Antic, analogia se justifică pe deplin având în vedere că Herodot (484-425), în a doua sa Carte, *Euterpe*, a înregistrat numeroase și importante legături existente între zeitățile egiptene și cele grecești, regăsite, pe de altă parte, și în unitatea mitologică greco-latină. Ca o altă dovadă a legăturilor directe ce existau între cultura religioasă din Egipt și cea de la gurile Tibrului, Cicero (106-43 î.Hr.) a

Regele alăptat de Isis, reprezentată sub forma unui arbore sacru, Hipogeul lui Tutmes III, Valea Regilor

pretins că arhaicul zeu latin, Vulcanus, era fiul Nilului (Victor Kernbach), iar dardanul Aeneas ajunge din Troia în Lațiu numai după ce petrece un an pe coasta africană a Mării Mediterane găzduit de Dido, regina feniciană a Cartaginei.

Altfel spus, primul mileniu înainte de Hristos debutează în tot bazinul mediteranean cu intense schimburi de valori materiale, dar și culturale, care au condus la utilizarea unor metafore plastice comune. Între ele, modul de a sugera hrănirea cu înțelepciune divină, dar și modul de a exprima caracterul celest al zeițății, regăsit de această dată în identitatea ce există între tandra arcuire a lui Nut, zeița egipteană a cerului, și poziția Lupei Capitoline, care devine astfel cerul gemenilor născuți din unirea zeului Marte cu vestala Rea Silvia. Cumulând cele două asemănări: cu zeița Isis prin modul de hrănire, iar cu zeița Nut prin chiar poziția în care este redată, Lupa Capitolină desemnează acea zeitate celestă, care i-a hrănit la sân cu înțelepciune divină pe fondatorii Romei Antice. Ca model arhetipal autentic, hrănirea cu înțelepciune a sfinților

eroi fondatori la sânul dumnezeirii poate fi admirată și în cazul Sfântului Bernard de Clairvaux.

Sfântul Bernard primind lapte de la sânul Fecioarei Maria

În sfârșit, pentru a recunoaște zeitatea, de la care au primit înțelepciunea Romulus și Remus, tehnologiile prezentului ne-au adus în prim plan penele de pe gâtul Lupei Capitoline, pene precis individualizate și pe linia omoplaților, urmând apoi șira spinării. Prin aceste pene riguros distribuite pe gât și pe axele corpului său, Lupa Capitolină este ca și ansamblul cu pene și cap de lup reprezentând acel simbol neolitic de la Dunărea de Jos, numit ulterior Stindardul Dacic sau Draco, de multe ori Dragon sau Balaur.

Așadar, pe baza analogiilor de o remarcabilă evidență, putem afirma, fără teama de a greși, că Lupa Capitolină a fost turnată în bronz de înteme-

ietorii Romei Antice pentru a exprima eternul lor omagiu adus dumnezeirii revelate la Dunărea de Jos.

Ca altă dovadă că a fost concepută pentru a cinsti divinitatea propriilor strămoși plecați din spațiul danubiano-pontic, numele lui **Romulus**, ca eponim pentru întemeietorii Romei Antice, coincide prin suprapunere cu cuvântul **Rumăr(us)**, arhaica formă rotacizată a etnonimului Român, pe care-l purtăm cel puțin de trei milenii, după cum rezultă. Faptul nu trebuie să surprindă având în vedere că pentru vechimea continuității noastre la Dunărea de Jos mai pledează și elementele de costum popular românesc incizate pe statuete din civilizațiile Vința și Hamangia, sau desenele de costum popular de pe ceramica de la Suciul de Sus, Maramureș.

Dovezile sunt însă mult mai multe, dar cu sau fără alte confirmări, Lupa Capitolină în sine, ca mărturie directă asumată prin adorare publică de începătorii neamului roman, se impune în toată lumea ca etern reper istoric de necontestat.

Ca mărturie colectivă directă, prin care fondatorii Romei Antice recunosc că strămoșii lor au venit de la Dunărea de Jos, Lupa Capitolină devine piatra unghiulară în înțelegerea originii limbilor romanice.